

Alvarite projekt on kolme aastaga taastanud 1100 ha loopealseid (7)

SH www.saartehaal.ee/2017/11/11/alvarite-projekt-kolme-aastaga-taastanud-1100-ha-loopealseid/

Ain Lember

November 10, 2017

Loopealsete taastamise projekt “LIFE to alvars” on Saare maakonnas praeguseks kestnud kolm aastat, projekti lõpuni on jäänud veel kaks aastat. Mis tehtud, mis teoksil, räägib projekti “LIFE to alvars” koordinaator Annely Esko.

TALVITUSPAIGAS: Rauno Rahnel ja LIFE-projekti raames KIK-i toetusega Vätta loopealse hooldamiseks soetatud Aubraki tõugu veised.
maanus masing

Annely Esko ütles, et seljataha jäänud kolme aastaga on Saaremaal ja Muhus taastatud kokku 1100 hektarit loopealseid. “Taastada nii suuri alasid lühikese aja jooksul on võimalik olnud ainult tänu sellele, et kasutusele on võetud masinad,” rääkis Esko. Mitmed kohalikud ettevõtted on läbinud praktilised taastamise koolitused, soetanud endale tööks vajalikud agregaadid ja suudavad taastamistöid teha väga kvaliteetselt.

Suurimad taastatud alad asuvad Muhus Koguval, kus on taastatud 230 hektarit, Vätta poolsaarel, kus on taastatud 150 hektarit, ja Sõrves Lõus, kus on taastatud 136 hektarit loopealseid.

Saare maakonnas on Esko sõnul kolme aasta jooksul alade taastamiseks makstud 1,2 miljonit eurot, millest 75% on tulnud Euroopa Liidu LIFE + programmi vahenditest ja 25% Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusena.

Projekti raames on uutele taastatud karjamaadele rajatud 100 km karjaaedu. Karjamaadele on soetatud lisaks karjaaedadele muud karjatamise taristud – 15 loomade varjualust, 14 loomade jootmistünni ratastel ja 29 komplekti loomade kogumisaedu. Spetsiaalselt projekti jaoks projekteeritud varjualused, jootmistünnid ja torusillad on talunike seas oma funktsionaalsusega hinnas ning projekti kodulehel olevate jooniste järgi on neid hakatud tellima ka teistest projektidest või omal kulul.

Annely Esko sõnul lööb projektis kaasa 26 loomapidajat, kellest 14 on juba pikaajaliselt Saare maakonnas tegutsenud loomakasvatavad ja 12 uued alustajad. Projekt on andnud nii mõnelegi noorele perele võimaluse alustada loomakasvatusega oma kodukoha läheduses. On ju uute karjamaade kasutusele võtmine kulukas tegevus, kuna 30–40 aastat kasutusest väljas olnud alad vajavad esimestel aastatel tõsist tööd võsa ja kadakate eemaldamise, karjaaedade ja muu taristu rajamise näol.

Kui projekti raames on võimalik see töö ära teha ja piisava suurusega karjamaa kasutusse võtta, siis on nii mõnelgi õnnestunud lausa päevatööst loobuda ja loomakasvatusele pühenduda, kinnitas Annely Esko.

SA KIK erinevate projektide kaudu on Saare maakonna loopealsetele soetatud karjatamiseks 115 veist, 190 lammast ja 2 hobust.

Alvarite taastamistööd jätkuvad ka tuleval talvel ja viiakse läbi koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK). Riigimaadel korraldab raietööd RMK ja eramaadel keskkonnaamet. Juba alustatud tööd jätkuvad Saaremaal Ilplas ja Kahtla laiul. Uued alad tulevad taastamisele Undvas. Muhu saarel jätkuvad taastamistööd Nõmmkülas, Koguval, Igakülas, Rässas, Lõetsas ja Lallil.

2017. aasta sügisel viidi Esko sõnul läbi ka karjamaade ligipääsuteede renoveerimise hange, mille tulemusel algab 2018. aasta kevadel karjamaade ligipääsuteede kordategemine.

Detsembri keskel on planeeritud korraldada Saaremaal projekti “LIFE to alvars” infopäev, kus kõigil soovijatel on võimalus saada ülevaade tehtud töödest, uutest planeeritud töödest

ning kuulda projekti raames teostatud biomitmekesisuse seire tulemustest ehk kuidas on taastamistööd mõjunud loopealsete liigirikkusele.

Rauno Rahnel soetas toetusega aubrakid

Rauno Rahnel, kes on üks veerandsajast loopealsete taastamisprojektiga liitunud loomapidajast, soetas endale KIK-i projektitoetusega Aubraki tõugu lihaveised.

Prantsuse mägikarjamaadelt pärit Aubraki tõugu lihaveiseid leidub Eestis kõigest saja ringis, kuid Rauno Rahneli sõnul on need loomad alvarite hooldamiseks üllatavalt head. Omades ka Šoti mägiveiseid, kes on pälvitud PLK hooldajate üleüldise poolehoidu, sõandab Rauno Rahnel väita, et aubrak ei jää šotlasele mitte sugugi alla.

Kui mägiveise eeliseks loetakse tema vähenõudlikkust ja väikest kasvu, mis säästab karjamaid ülemäärasest sõtkumisest, siis keskmise suurusega aubrak sobib õhukestele maadele samuti probleemideta. Aubraki plussiks õblukese šotlase ees on aga suurem lihakus. “See tõug kasutab väga hästi sööta ja võtab kaalus juurde ka kehvema toidu peal,” kinnitab Rauno Rahnel. “Olen nendega väga rahul.”

Rauno Rahnel on KIK-i toetusega ostnud Aubraki lihaveiseid kahel korral: esimene ost, üheksa tiinet looma, tulid Saksamaalt 2013. aastal, teine ost, 18 lehmikut Leedust, leidis aset juba projekti “LIFE to alvars” raames võetud kohustustega.

Rauno sõnul on tal praegu 80 lihaveist ning majanduslikult tegutseb ta kasumiga. “Tuleb targalt majandada, küll siis hakkama saab,” kinnitab ta.

Tehumardilt pärit Rauno Rahnel karjatab loomi kokku umbes 130 hektaril. Suurem osa tema hooldatavatest aladest asub Vätta poolsaarel, kus ta tegutseb “LIFE to alvars” partnerina. Veel on Rauno hooldada karjamaid Salmel ja Kaugatoma-Lõo maastikukaitsealal otse kunagise tankitõrjeliini juures, kus tal on taastamisel 25 ha mereäärset ala. Rauno ütleb, et taastamistööl ulatus pilliroog meeter maad üle traktori kabiini. “See oli päris tõsine katsumus, seal on pinnases peidus ka pommiaugud, nii et pidin mitu korda üle kuudi keerama,” lausub ta.